19/01/2021

Preoteasa Marta Butnaru: Fără sprijinul familiei, adolescentul consumator de droguri pleacă pe un drum fără întoarcere

Preoteasa Marta Butnaru lucrează la Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog (CPECA) din Bacău al Agenției Naționale Antidrog. În prima parte a interviului acordat Basilica.ro, ea prezintă cercetări recente și riscurile consumului de droguri în adolescență. Credința și familia au un rol crucial în rezolvarea acestei grave probleme sociale, spune ea.

Consumul de droguri: O singură dată este prea mult
Basilica.ro: De ce încep tinerii să consume substanțe și ce pericole îi pândesc făcând aceasta?

Preoteasa Marta Butnaru: Ultimele studii din domeniu arată că majoritatea tinerilor recunosc dorința de a evada din realitatea zilei, dorința de a uita de problemele din familie sau de natură interioară, dorința de a fi la modă, de a face parte din grup (de a se alinia cerințelor momentului/contextului) sau curiozitatea de a vedea ce se întâmplă după consum.

Problema în această situație este că experimentarea drogurilor poate deveni un

drum fără întoarcere: chiar și o dată este prea mult. Acel unic experiment poate deveni parte din viața persoanei, practic, drogul poate pune stăpânire pe viața consumatorului și poate prelua foarte repede controlul.

Niciun tânăr nu va spune vreodată: „Vreau să fiu închis! Vreau să mă conducă altcineva!” sau „Vreau să aleagă altul pentru mine!”

Efectele sunt de cele mai multe ori devastatoare pe termen lung. Imaginați-vă, în calitate de părinți, cum ar fi ca dezvoltarea copilului să fie deturnată negativ cu puțin în fiecare zi, în perioada adolescenței, pentru că această perioadă este cea mai vulnerabilă din punct de vedere al consumului de droguri.

La fel ca un vapor aflat pe un ocean, dacă doar câteva grade sunt modificate, destinația va fi cu totul alta. Cea mai importantă este familia – dacă părinții vor interveni la timp, destinația ar putea fi schimbată în mod pozitiv.

În Europa, 29% dintre persoanele cu vârste între 15 și 64 ani au recunoscut, conform ultimului Raport European privind Drogurile 2020 , faptul că au experimentat cel puțin o dată în viață un drog ilegal.

Cel mai consumat drog în UE este canabisul (M – 54,6%, F – 35,7%), dar noile substanțe psihoactive (NSP) sunt o problemă tot mai persistentă: sunt monitorizate aproximativ 800 de substanțe noi, din care numai în ultimul an au fost descoperite 53.

În România, conform ultimelor studii (GPS 2019), în topul celor mai consumate droguri se situează NSP – 6,3%, iar pe locul 2 este canabisul cu 6,1%. Dacă în 2016, 7,6% au declarat consum de droguri ilicite, în 2019, 10,7% au declarat un astfel de consum.

În Bacău, cea mai mică vârstă de debut declarată în privința consumului de noi substanțe psihoactive este de 13 ani. Cei mai mulți tineri experimentează prima dată consumul de droguri în jurul vârstei de 16 ani.

Majoritatea celor care accesează serviciile CPECA Bacău sunt tineri între 20 și 29 ani (69%), iar drogul principal declarat este canabisul, iar pe locul 2 NSP.

Un gol sufletesc poate fi umplut de drog sau de Dumnezeu
Basilica.ro: Care este efectul credinței în viața tinerilor consumatori de droguri care vin la Biserică?

Preoteasa Marta Butnaru: În munca mea, pornesc mereu cu o convingere profundă, şi anume, tinerii consumatori de droguri sunt fii ai lui Dumnezeu care caută

răspunsuri, ajutor, liniște sufletească și mai presus de toate, caută iertarea. Cu multă răbdare, sprijin, empatie și înțelegere acești tineri, pot fi ajutați să descopere credința în Dumnezeu și astfel să câștige lupta cu neputința, hrănind mai mult şi mai bine voinţa (în Bine).

Şi iată, odată descoperită credința în Dumnezeu, locul și rolul neputinţelor şi implicit al drogurilor în viaţa tinerilor devine nesemnificativ. Altfel spus, acolo unde este Dumnezeu, golul nu mai există, deci, nici nevoia de a umple viața cu altceva nu ar mai trebui să existe.

Biserica ne arată tuturor prin Sfinţi, care sunt modelele pentru copii şi tineri și că ține de fiecare ce fel de model vrea să fie. Aduc aici mărturie cartea Cum am vrut să mă fac sfânt – scrisă de preotul exilat Constantin Virgil Gheorghiu, în care autorul ne spune că toți oamenii ar trebui să tindă spre sfințenie.

Povestea Violetei și a lui Victor
Basilica.ro: Ce povești de succes aveți în prevenirea și combaterea consumului de droguri în rândul tinerilor?

Preoteasa Marta Butnaru: În privința unor povești de succes despre tineri care au reușit să scape din mrejele consumului de droguri, pot aminti aici povestea Violetei și a lui Victor (numele au fost înlocuite pentru protejare identității tinerilor).

Violeta a început să consume droguri ilegale din clasa a IX-a și treptat comportamentul ei în general și atitudinea față de școală s-au schimbat. Mama ei a căutat ajutor în primul rând la Dumnezeu și astfel cazul Violetei a ajuns în atenția noastră prin intermediul preotului duhovnic.

Am reușit să lucrăm atât cu Violeta, cât și cu mama acesteia pe tot parcursul liceului și în următorii ani de studiu. În această perioadă au existat multe recăderi, dar și multe reușite. Tânăra, intrată inițial la unul dintre cele mai bune licee din Bacău, a terminat studiile la un alt liceu din oraș, a urmat cursurile unei Școli Postliceale din Bacău și a luat Bacalaureatul după 2 încercări.

Situația ei s-a îmbunătățit considerabil pe parcursul Școlii Postliceale, declanșându-se în interiorul ei dorința de a demonstra tuturor că este o învingătoare.

A reușit să fie de mai multe ori cea mai bună din an, a participat la concursuri specifice meseriei alese pe care le-a și câștigat, apoi, a fost angajată în mai multe locuri unde a fost apreciată de fiecare dată și a descoperit liniștea și echilibrul sufletesc alături de un tânăr cu care s-a și căsătorit.

Alături de colegii mei, am reușit să o însoțesc pe Violeta pe tot parcursul devenirii ei. Acum este abstinentă de patru ani, iar viața ei este așezată pe un drum ascendent.
Victor este un tânăr care a cochetat cu drogurile încă de la începutul liceului din teribilism și pentru a umple golul sufletesc lăsat de plecarea tatălui. Parcursul acestui tânăr a fost destul de sinuos, cu multe momente de cădere și recădere, dar și cu multe perioade de abstinență.

Mama l-a însoțit pe tot drumul acesta extrem de dificil (schimbarea liceului, internări, cuvinte urâte, violență) și a fost mereu sprijin prin învățarea limbajului din lumea drogurilor, prin participare la întâlniri de consiliere, prin mult studiu și prin urmarea pașilor stabiliți împreună cu specialiștii CPECA.

A reușit alături de noi să vadă pe fiul ei absolvent de liceu și angajat la o firmă foarte mare, într-un post potrivit abilităților și competențelor dovedite.

Tânărul este apreciat la serviciu și a reușit să vindece din rănile trecutului. Deși au existat mai multe recăderi, acum Victor este abstinent și urmează scopul de a deveni mai bun în cât mai multe din rolurile pe care le are: acela de copil, prieten, angajat și iubit.

Ce putem face pentru adolescenții care vor să renunțe la drog
Basilica.ro: Cum sprijinim practic un tânăr să renunțe la consumul de droguri? Care este cel mai greu lucru în acest proces și ce poate face familia?

Preoteasa Marta Butnaru: Procesul de recuperare a unui consumator de droguri este foarte anevoios și lung. Specialiștii în domeniu spun că este nevoie de o

perioadă de două ori mai lungă de tratament și abstinență decât cea de consum pentru a putea considera persoana reabilitată.

Sprijinul poate veni din mai multe perspective:

a PRIETENULUI – prietenii de aceeași vârstă/ egalii, colegii sau vecinii pot să sprijine o astfel de persoană prin a fi în continuare prieteni buni, a oferi variante de petrecere a timpului liber împreună, plimbări în aer liber, vizionarea de filme, prin dezvoltarea pasiunilor pentru sport, muzică, lectură erc. În general, prietenii pot să sprijine prin exemplul bun pe care îl dau.
a PĂRINTELUI – părinții ar trebui să fie prezenți activ în viața copiilor, oferind timp de calitate tuturor copiilor (dacă sunt mai mulți) și fiecăruia în parte, ascultând mereu și observând transformările inerente, fiind empatic și comunicând cu blândețe, sinceritate dar și fermitate. Părintele va fi mereu un exemplu și un model pentru copiii lui, iar acest lucru trebuie să responsabilizeze mult mai mult. Dictonul „Copiii fac ce văd” este cât se poate de actual. Părinții ar trebui să se informeze cât mai bine despre semnele consumului de droguri și să acționeze dacă observă modificări de comportament asociate cu semne vizibile precum ochii roșii, paloare a feței, privire în gol. Cum și unde pot părinții apela? În primul rând, părinții pot apela la specialiștii CPECA din fiecare municipiu reședință de județ și din fiecare sector din București pentru a se informa, pentru a evalua situația, pentru a înțelege cum stau lucrurile și chiar pentru a se liniști. După această evaluare, în funcție de fiecare situație în parte, este nevoie de intervenția unui psiholog, consilier, asistent social sau chiar medic.
a PROFESORULUI – profesorul – educatorul este cel mai aproape de copii noștri și poate deveni un bun model de viață și de devenire. Va acționa din timp, la primele semne vizibile, rugând psihologul școlar să intervină. Acesta ar putea evalua situația și ar putea oferi părinților varianta de a apela la serviciile CPECA.
a DUHOVNICULUI – care, cu blândețe ar putea sfătui și îndruma tânărul spre Dumnezeu și spre specialiștii în acest domeniu.
Cel mai greu moment în acest proces este RECUNOAȘTEREA PROBLEMEI. De aceea se începe de cele mai multe ori intervenția individuală cu un interviu motivațional. Când peste 90% dintre tineri nu recunosc consumul de droguri ca fiind o problemă, este dificil tare să oferi ajutor. Ajutorul poate veni doar dacă este solicitat și acceptat de persoana în cauză.

De aceea, drumul către vindecare este foarte sinuos și foarte complex… De multe ori nici consumatorul nu conștientizează toate cauzele care duc la consumul de substanțe și care întrețin acest consum.

Membrii cei mai apropiați din familie se pot transforma în co-dependenți – vor

întreține fără să vrea și fără să își dorească dependența copilului (oferirea aceluiași confort, oferirea de bani, nesupravegherea activităților din afara casei, necunoașterea prietenilor etc.)

Voluntariatul ajută: tinerii se simt valorizați
Basilica.ro: Ce sfaturi aveți pentru parohiile, voluntarii și clericii care vor să se implice în combaterea consumului de droguri?

Preoteasa Marta Butnaru: Cred că implicarea este cuvântul cheie în orice domeniu. Atragerea tinerilor în activități de voluntariat pentru ca aceștia să se simtă valorizați și să își dezvolte încrederea în sine, poate fi un factor de protecţie foarte important când vorbim despre tentația consumului de droguri și a anturajelor negative.

Aşa cum am mai spus, dorinţa adulţilor de a se informa şi instrui poate fi de mare folos întrucât, vor şti cum să recunoască și cum să acționeze în situațiile delicate în care ajung tinerii.

Marta Butnaru: Carte de vizită
A studiat Științe politice la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iaşi, are un master în Studii Europene la aceeași universitate și un doctorat în Științe sociale la Universitatea din București, cu lucrarea „Prevenirea consumului de droguri în mediul şcolar, consilierea şi îndrumarea adolescenţilor consumatori de substanţe psihoactive”.

Din 2005 lucrează ca formator și coordonator de voluntari la Agenţia Naţională Antidrog – Centrul de Prevenire, Evaluare şi Consiliere Antidrog Bacău. Organizează grupuri de suport pentru adolescenții care au probleme cu consumul de substanțe și formări pentru profesori și părinți care au nevoie să se implice în prevenirea și combaterea acestui comportament de risc. A coordonat peste 50 de proiecte şi programe antidrog.

Va urma
Foto credit: Arhiva personală a Preotesei Marta Butnaru
basilica.ro